

Eluned Morgan AS/MS
Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Minister for Health and Social Services

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Russell George AS

Cadeirydd, Y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol

SeneddHealth@senedd.wales

18 Mai 2023

Annwyl Russell,

Rwy'n cyfeirio at adroddiad y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol a gyhoeddwyd ar 28 Ebrill gyda'i ganfyddiadau a'i argymhellion fel rhan o broses graffu Cyfnod 1 ar Fil Caffael y Gwasanaeth Iechyd (Cymru).

Nodwyd fy ymatebion i argymhellion y Pwyllgor fel rhan o'r ddadl ar Egwyddorion Cyffredinol y Bil yn y Cyfarfod Llawn a gynhaliwyd ar 9 Mai, pan ymrwymais hefyd i ddarparu ymateb ysgrifenedig llawn. Mae hwn ar gael yn Atodiad A.

Hoffwn ddiolch i'r Pwyllgor unwaith yn rhagor am graffu ar y Bil ac am ei ddogfennaeth ategol.

Yn gywir

Eluned Morgan AS/MS
Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Minister for Health and Social Services

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Eluned.Morgan@llyw.cymru
Correspondence.Eluned.Morgan@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

ATODIAD A

BIL CAFFAEL Y GWASANAETH IECHYD (CYMRU)

YMATEB LLYWODRAETH CYMRU I ADRODDIAD CRAFFU CYFNOD 1 Y
PWYLLGOR IECHYD A GOFAL CYMDEITHASOL, 28 EBRILL 2023.

Argymhelliad 1: *Dylai'r Senedd gytuno ar egwyddorion cyffredinol Bil Caffael y Gwasanaeth Iechyd (Cymru), ond dylai Aelodau o'r Senedd ystyried y materion a amgylchir yn ein hadroddiad drwy gydol eu gwaith craffu ar y Bil ac unrhyw reoliadau a chanllawiau a wneir oddi tano.*

Ymateb: DERBYN

Hoffwn ddiolch i'r Pwyllgor am ei waith pwylllog wrth graffu ar y Bil. Rwy'n falch bod y Pwyllgor wedi cydnabod yr angen i gyflwyno'r Bil hwn a'i fod wedi argymhell y dylai'r Senedd gytuno ag Egwyddorion Cyffredinol y Bil.

Argymhelliad 2: *Yn ei hymateb i'n hadroddiad, ac yn ystod dadl Cyfnod 1, dylai Llywodraeth Cymru roi rhagor o wybodaeth a sicrwydd ynghylch y modd y bydd y ddarpariaeth yn adran 10A newydd o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006 (i'w mewnosod gan adran 3 o Fil Caffael y Gwasanaeth Iechyd (Cymru)) yn sicrhau bod trefniadau digonol wedi'u hymgorffori mewn unrhyw gyfundrefn gaffael newydd ar gyfer y gwasanaeth iechyd yng Nghymru i sicrhau ei bod yn gweithredu'n agored, yn dryloyw ac mewn modd sy'n rhoi hyder i ddarparwyr a darpar ddarparwyr, yn ogystal â chleifion a defnyddwyr gwasanaeth. Wrth ddarparu'r wybodaeth a'r sicrwydd hwn, dylai Llywodraeth Cymru fyfyrto a rhoi sylwadau ar y galwadau rydym wedi'u clywed y dylai'r rheoliadau gynnwys darpariaeth ar gyfer awdurdodau perthnasol i ymgynghori ac ymgysylltu â chleifion a defnyddwyr gwasanaeth wrth wneud penderfyniadau caffael.*

Ymateb: DERBYN MEWN EGWYDDOR

Rwyf wedi ystyried argymhelliad y Pwyllgor a'i gais i ddarparu sicrwydd penodol bod mesurau diogelu digonol ar waith i sicrhau bod y gyfundrefn gaffael newydd arfaethedig yn gweithredu mewn modd agored a thryloyw, a bod barn cleifion a defnyddwyr gwasanaethau yn cael ei hystyried.

Rwy'n hapus i dderbyn argymhelliad 2 gan y Pwyllgor mewn egwyddor, a hoffwn drafod y pwyntiau a godwyd o dan yr argymhelliad hwn fesul un:

- Darpariaethau ar gyfer bod yn agored ac yn dryloyw o dan y gyfundrefn gaffael newydd arfaethedig ar gyfer y gwasanaeth iechyd.***

Hoffwn roi sicrwydd i'r Pwyllgor fod mater tryloywder o dan y gyfundrefn gaffael newydd arfaethedig wedi cael ei ystyried yn ofalus yn ystod y gwaith o ddatblygu'r Bil.

Mae darpariaethau presennol ar wyneb y Bil eisoes yn cynnwys yr egwyddorion caffael allweddol ynghylch bod yn agored ac yn dryloyw. Mae'r adran 10A(3) newydd o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006, fel y mae i'w mewnosod gan adran 3(2) o'r Bil, yn rhoi dyletswydd ar Weinidogion Cymru i wneud darpariaethau yn y rheoliadau a wneir yn y dyfodol at ddiben sicrhau tryloywder, tegwch a chydymffurfiaeth, ac i reoli achosion o wrthdaro buddiannau. Bydd y manylion o ran sut y caiff yr egwyddorion hyn eu hymgorffori drwy'r holl gyfundrefn newydd arfaethedig yn cael eu datblygu a'u nodi'n benodol yn y rheoliadau a'r canllawiau statudol a wneir yn y dyfodol. Ymhlith enghreifftiau o'r ffordd y gallai hyn weithio'n ymarferol y mae gofynion i 'awdurdodau perthnasol' gyhoeddi manylion dyfarniadau contract drwy weithdrefnau adrodd y cytunwyd arnynt, sefydlu sail resymegol gadarn ar gyfer gwneud penderfyniadau a'u cofnodi, neu gyhoeddi hysbysiadau ar gyfer proses dendro gystadleuol.

Felly, rwy'n hyderus bod y darpariaethau sydd eisoes ar wyneb y Bil yn rhoi'r mesurau diogelu sydd eu hangen er mwyn sicrhau y bydd y gyfundrefn gaffael newydd arfaethedig yn gweithredu mewn modd agored a thryloyw.

- ***Barn cleifion a defnyddwyr gwasanaethau***

Nodaf sylwadau'r Pwyllgor mewn perthynas ag ymgynghori ac ymgysylltu â chleifion a defnyddwyr gwasanaethau wrth wneud penderfyniadau caffael.

Mae darparu gwasanaethau iechyd sy'n gweithio i gleifion a defnyddwyr gwasanaethau yn hollbwysig. Fodd bynnag, rhaid inni gadw mewn cof yr agweddau ymarferol ar ymgynghori â'r cyhoedd, ar y cyd â chyflawni contractau gwasanaeth unigol, wrth geisio lleihau biwrocratiaeth ar gyfer 'awdurdodau perthnasol' a darparwyr gwasanaethau ar yr un pryd.

Felly, byddaf yn ystyried ymhellach sut y gellid adlewyrchu barn defnyddwyr gwasanaethau wrth ddatblygu'r rheoliadau a'r canllawiau statudol a wneir yn y dyfodol. Gallai hyn gynnwys, er enghraifft, ystyried rôl 'Llais' a sut y gallai gyfrannu at gyflawni'r amcan hwn.

Argymhelliad 3: Dylai Llywodraeth Cymru ystyried cyflwyno diwygiadau i'r diffiniad yn adran 10A(1)(b) newydd o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006 (i'w mewnosod gan adran 3 o Fil Caffael y Gwasanaeth Iechyd (Cymru)) i egluro mai dim ond nwyddau a/neu wasanaethau eraill sy'n gysylltiedig yn 'sylweddol' neu'n 'uniongyrchol' â'r gwasanaeth iechyd, all gael eu caffael o dan unrhyw gyfundrefn gaffael newydd ar gyfer y gwasanaeth iechyd.

Ymateb: GWRTHOD

Rwy'n deall sylwadau'r Pwyllgor o ran yr angen i sicrhau bod 'caffael cymysg' o dan y gyfundrefn gaffael newydd arfaethedig yn cael ei ddiffinio mewn modd clir a chyfyng.

Mae adran 10A(1)(b) o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006, i'w mewnosod gan adran 3(2) o'r Bil, yn caniatáu i Weinidogion Cymru wneud darpariaeth, drwy reoliadau, ar gyfer y prosesau a'r amcanion sydd i'w dilyn gan 'awdurdodau perthnasol' wrth gaffael nwyddau neu wasanaethau eraill sy'n 'gysylltiedig â' gwasanaethau iechyd (h.y. 'caffael cymysg').

Mae hyn yn cyd-fynd â'r dull a ddefnyddir gan Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol Llywodraeth y DU ar gyfer ei Chyfundrefn Dethol Darparwyr arfaethedig yn Lloegr, lle caiff y profion mawl ar gyfer 'caffael cymysg' eu cynnwys yn ei rheoliadau sydd ar ddod. Rwy'n gwybod y gallai'r Gyfundrefn Dethol Darparwyr gynnwys profion a fydd ond yn caniatáu gwasanaethau gofal iechyd sydd o fewn cwmpas, i gael eu cymysgu â nwyddau neu wasanaethau eraill sydd fel arfer yn cael eu caffael y tu allan i'r Gyfundrefn honno, pan nad oes modd eu cyflenwi'n rhesymol o dan gontract ar wahân, a phan mai elfen gwasanaeth gofal iechyd y Gyfundrefn honno yw'r elfen â'r gwerth uchaf.

Rydym yn awyddus i gadw'r opsiwn i wneud ein cyfundrefn gaffael arfaethedig yn gydnaws â'r Gyfundrefn Dethol Darparwyr arfaethedig yn Lloegr. Yn unol â hynny, nid wyf o'r farn ei bod yn synhwyrol i osod rhagor o brofion ar wyneb y Bil ac i ymwahanu oddi wrth y dull a ddefnyddir gan yr Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol ar hyn o bryd. Felly, rwy'n dal i fod o'r farn mai yn y rheoliadau a wneir yn y dyfodol y mae'r lle gorau i gynnwys darpariaethau sy'n ymdrin â'r profion manwl ar gyfer 'caffael cymysg', yn hytrach na thrwy ychwanegu rhagor o feini prawf ar wyneb y Bil.

Drwy wneud hyn, bydd y Bil hefyd yn cyd-fynd â chynigion ar gyfer 'caffael cymysg' fel rhan o Fil Caffael Llywodraeth y DU, gan sicrhau bod dull clir ac ystyrlon yn cael ei ddefnyddio, a bod y gyfundrefn gaffael briodol yn cael ei chymhwyso yn gywir.

Felly, nid wyf yn derbyn yr argymhelliad hwn.

Argymhelliad 4: Dylai Llywodraeth Cymru amlinellu pa gamau y mae'n eu cymryd i asesu a fyddai diwygiadau tebyg i'r rhai a gynigir ar gyfer caffael gwasanaethau iechyd yng Nghymru hefyd yn fuddiol ar gyfer caffael gwasanaethau gofal cymdeithasol.

Ymateb: DERBYN

Nodaf argymhelliad y Pwyllgor y dylid ystyried a all diwygiadau tebyg i brosesau caffael fod o fudd i'r gwaith o ddarparu gwasanaethau gofal cymdeithasol yng Nghymru yn y dyfodol.

Ein polisi yn y lle cyntaf yw bod yn gydnaws â Chyfundrefn Dethol Darparwyr yr Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn Lloegr, ac nid yw'r Gyfundrefn honno'n cynnwys caffael gwasanaethau gofal cymdeithasol ar wahân. Mae amryw o gymhlethdodau cyfreithiol sy'n codi mewn cysylltiad â chaffael gofal cymdeithasol hefyd yn fater y mae'n rhaid ei ystyried. Am y rhesymau hyn, nid ydym yn ystyried ehangu cwmpas y gyfundrefn gaffael newydd arfaethedig ar hyn o bryd i gynnwys gofal cymdeithasol ar wahân.

Fodd bynnag, rwy'n hapus i dderbyn argymhelliad y Pwyllgor i asesu ac adolygu ein safbwynt mewn perthynas â chaffael gwasanaethau gofal cymdeithasol ar ryw bwynt yn y dyfodol.

Argymhelliad 5: Dylai Llywodraeth Cymru gyflwyno diwygiadau i gynnwys gofynion ar wyneb Bil Caffael y Gwasanaeth Iechyd (Cymru) bod yn rhaid i Weinidogion Cymru ymgynghori â rhanddeiliaid cyn i'r pŵer i wneud rheoliadau yn adran newydd 10A(1) o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006 (i'w fewnosod gan adran 3 o'r Bil) gael ei ddefnyddio am y tro cyntaf.

Ymateb: DERBYN MEWN EGWYDDOR

Mae argymhelliad 5 gan y Pwyllgor mewn cysylltiad ag ymgynghori yn cydgysylltu ag argymhelliad 4 gan y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad. Mae'r ddau argymhelliad yn ceisio gwelliant i'r Bil er mwyn rhoi dyletswydd ar Weinidogion Cymru i gynnal ymgynghoriad mewn cysylltiad â rheoliadau a wneir yn y dyfodol.

Fel y nodais yn y ddatl ar yr Egwyddorion Cyffredinol ac yn fy ymateb i adroddiad y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad, rydym wedi ymrwymo'n llawn i ymgymryd ag ymgynghoriad cyhoeddus ar yr egwyddorion gweithredol er mwyn llywio datblygiad rheoliadau a wneir yn y dyfodol ar gyfer y gyfundrefn gaffael newydd arfaethedig.

Fodd bynnag, nodaf sylwadau'r ddau Bwyllgor a'r awydd i sicrhau bod yr unigolion a'r grwpiau priodol yn cael cynnig y cyfle yn ffurfiol i gyfrannu at y broses o lunio'r rheoliadau.

Felly, er nad oes modd imi dderbyn yn llawn y geiriad arfaethedig a nodir yn argymhelliad 5 o adroddiad y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol ac argymhelliad 4 o adroddiad y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad, rwy'n hapus i dderbyn yr argymhellion mewn egwyddor a byddaf yn ceisio cyflwyno gwelliant yn ystod Cyfnod 2 sy'n rhoi ymgynghori ar ddatblygu'r rheoliadau ar wyneb y Bil.

Argymhelliad 6: Dylai Llywodraeth Cymru amlinellu sut y bydd yn sicrhau bod y gwaith o weithredu cyfundrefn gaffael newydd ar gyfer y gwasanaeth iechyd a gofynion y gyfundrefn honno (a ddisgwylir yng ngwanwyn 2024) yn cael eu cyfathrebu'n effeithiol ac ar gael i'r holl randdeiliaid perthnasol, gan gynnwys awdurdodau perthnasol, a darparwyr neu ddarpar ddarparwyr yn y sector preifat a thrydydd sector.

Ymateb: DERBYN

Nodaf argymhelliad y Pwyllgor mewn perthynas â chyfathrebu ag 'awdurdodau perthnasol' a rhanddeiliaid ynghylch gofynion y gyfundrefn gaffael newydd arfaethedig, ac rwy'n ei dderbyn. Mae hyn hefyd yn cydgysylltu ag argymhelliad 9 gan y Pwyllgor mewn perthynas ag ymgysylltu â phobl sydd â nodweddion gwarchoddedig (neu eu cynrychiolwyr).

Caiff y manylion ynghylch sut y byddwn yn mynd ati i ymgysylltu â rhanddeiliaid eu pennu fel rhan o gynllun cynhwysfawr ar gyfer ymgysylltu â rhanddeiliaid ar

ddatblygu a gweithredu'r rheoliadau a wneir yn y dyfodol ar gyfer y gyfundrefn gaffael newydd arfaethedig ar gyfer y gwasanaeth iechyd yng Nghymru. Rydym hefyd yn gwybod bod angen fod yn gydnaws â'r ymgysylltu â rhanddeiliaid a'r hyfforddiant y bwriedir eu gwneud gan yr Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol ar gyfer ei Chyfundrefn Dethol Darparwyr arfaethedig a'r diwygiadau caffael ehangach o dan Fil Caffael Llywodraeth y DU.

Rwyf hefyd wedi ymrwymo i ddarparu rhagor o fanylion ar yr ymgysylltu arfaethedig â rhanddeiliaid maes o law.

Argymhelliad 7: Dylai Llywodraeth Cymru ddarparu rhagor o wybodaeth am sut y bydd effaith ac effeithiolrwydd Bil Caffael y Gwasanaeth Iechyd (Cymru), ac unrhyw reoliadau a chanllawiau a wneir oddi tano, yn cael eu monitro a'u hadolygu. Dylai hyn gynnwys eglurder ar yr amserlenni ar gyfer unrhyw gamau gweithredu, a chadarnhad y bydd canlyniadau unrhyw adolygiad yn cael eu cyhoeddi.

Ymateb: DERBYN

Mae argymhelliad 7 gan y Pwyllgor yn cydgysylltu ag argymhelliad 4 o adroddiad y Pwyllgor Cyllid mewn cysylltiad â monitro ac adolygu effaith y Bil.

Nodaf yr argymhelliad gan y ddau bwyllgor, ac rwy'n ei dderbyn. Byddaf yn ceisio sicrhau bod darpariaethau yn cael eu cynnwys mewn canllawiau statudol i fonitro'r defnydd o'r gyfundrefn gaffael newydd a'i effeithiolrwydd mewn modd amserol.

Mae'r Memorandwm Esboniadol sy'n cyd-fynd â'r Bil yn nodi ein hymrwymiad i fonitro ac adolygu'r broses o weithredu'r Bil hwn, ynghyd ag effeithiau ei ddarpariaethau, yn y cyfnod ar ôl gweithredu.

Wrth ddatblygu'r rheoliadau a'r canllawiau statudol a wneir yn y dyfodol, byddaf yn gweithio gyda'm swyddogion i ystyried y dulliau mwyaf ystyrion ar gyfer monitro'r ffordd y caiff allbynnau'r Bil eu gweithredu, gan gadw mewn cof adborth parhaus gan rhanddeiliaid ar effeithiolrwydd y gyfundrefn newydd arfaethedig, a'r gallu i addasu a bod yn gydnaws ag unrhyw newidiadau a gychwynnir yn y dyfodol gan yr Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol o dan ei Chyfundrefn Dethol Darparwyr arfaethedig.

Argymhelliad 8: Dylai Llywodraeth Cymru ddiweddarau'r Memorandwm Esboniadol ar ôl Cyfnod 2 i roi rhagor o wybodaeth am y ffordd y mae Bil Caffael y Gwasanaeth Iechyd (Cymru) (a'r rheoliadau a'r canllawiau statudol a ragwelir) yn adlewyrchu'r polisi ehangach a'r cyd-destun deddfwriaethol a strategol, yn gyson â'r cyd-destun hwnnw ac yn cyfrannu ato, gan gynnwys Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015; y Bil Partneriaeth Gymdeithasol a Chaffael Cyhoeddus (Cymru); y rhaglen ar gyfer trawsnewid a moderneiddio gofal wedi'i gynllunio a lleihau rhestrau aros y GIG; ac ymrwymadau i fod yn Genedl Masnach Deg ac yn Genedl Dim Datgoedwigo, datblygu'r Economi Sylfaenol, dileu caethwasiaeth fodern o gadwyni cyflenwi'r sector cyhoeddus, mesur allyriadau defnydd o ran carbon, a Sero Net a thargedau colli bioamrywiaeth.

Ymateb: DERBYN

Rwy'n hapus i dderbyn yr argymhelliad hwn gan y Pwyllgor a byddaf yn sicrhau y caiff y Memorandwm Esboniadol ei ddiweddarau ar ôl proses graffu Cyfnod 2 i adlewyrchu'r ffordd y mae'r Bil a'r rheoliadau a'r canllawiau statudol a wneir yn y dyfodol yn ystyried y nodau deddfwriaethol, strategol a pholisi ehangach a nodwyd uchod.

Argymhelliad 9: Dylai Llywodraeth Cymru nodi sut y bydd yn sicrhau bod y broses o ddatblygu rheoliadau a chanllawiau statudol o dan Fil Caffael y Gwasanaeth Iechyd (Cymru) yn cynnwys ymgysylltu ac ymgynghori ystyrlon â phobl â nodweddion gwarchoddedig (neu eu cynrychiolwyr).

Ymateb: DERBYN

Rwy'n hapus i dderbyn yr argymhelliad hwn gan y Pwyllgor. Rwyf wedi ymrwmo i ddarparu rhagor o fanylion ar yr ymgysylltu arfaethedig â rhanddeiliaid maes o law, fel y nodwyd uchod yn fy ymateb i argymhelliad 6.

Argymhelliad 10: Dylai Llywodraeth Cymru ddiweddarau'r Memorandwm Esboniadol ar ôl Cyfnod 2 i egluro bod awdurdodau lleol yn ddarostyngedig i Ddyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus.

Ymateb: DERBYN

Rwy'n hapus i dderbyn yr argymhelliad hwn gan y Pwyllgor a byddaf yn sicrhau y caiff y Memorandwm Esboniadol ei ddiweddarau ar ôl proses graffu Cyfnod 2 i egluro bod awdurdodau lleol yn ddarostyngedig i Ddyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus.

Argymhelliad 11: Pan fydd Llywodraeth Cymru yn gosod rheoliadau o dan adran 10A newydd o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006 (i'w mewnosod gan adran 3 o Fil Caffael y Gwasanaeth Iechyd (Cymru)) gerbron y Senedd, dylai'r Memorandwm Esboniadol ar gyfer y rheoliadau gynnwys asesiad a yw unrhyw un o'r amcanion yn y rheoliadau yn ymwneud â Deddf Marchnad Fewnol y DU 2020 fel y maent yn ymwneud â chaffael nwyddau sy'n gysylltiedig â gwasanaethau iechyd, ac os felly a oes risg y gallai effaith ymarferol yr amcanion gael ei thanseilio.

Ymateb: DERBYN

Rwy'n hapus i dderbyn yr argymhelliad hwn gan y Pwyllgor a byddaf yn sicrhau y caiff y Memorandwm Esboniadol ei ddiweddarau ar ôl proses graffu Cyfnod 2 i gynnwys manylion asesiadau mewn perthynas â ph'un a oes unrhyw amcanion yn y rheoliadau sy'n ymwneud â Deddf Marchnad Fewnol y DU 2020.